

Az év fája 2011-ben a tiszafa

A mérgező voltára való tekintettel korábban ördög- vagy halálfának is nevezett tiszafa nem a Tisza folyóról kapta nevét. A szláv nyelvben használt elnevezés kerülhetett át a magyar nyelvbe.

Elterjedés:

Elterjedési területe szétszórt, pontszerű. Elterjedésének északi határa Norvégia déli részénél fut. Közép-Európában legnagyobb ismert őshonos előfordulása a Déli-Bakonyban, Szentgál – Bánd – Herend községek határában található.

Termőhelyi igénye:

Természetes előfordulásai bükkösökben, árnyas sziklaerdőkben, nehezen megközelíthető szurdokerdőkben vannak.

Jellemzői:

- Örökzöld kistermetű fa. Törzse gyakran tónél vastag ágakra bomló. Koronája szabálytalan, ágai közel vízszintesek. Díszfaként ültetik, mert nyessel formára alakítható.
- Tipikusan kétlaki faj, azaz külön egyeden nyílnak a porzós és a termős virágai.
- Magköpenyes magja 5-7 mm, felül nyitott, élénkpiros.
- Nagyon hosszú életű (500 – 1000 év), lassan növekvő fafaj.
- Sűrű szövetű fáját honfoglaló eleink is használták a visszacsapó íjak készítéséhez, de épületfának is kiváló.

VÉDELME: Az „év fáját” az Országos Erdészeti Egyesület választja ki azzal a szándékkal, hogy egy kicsit jobban odafigyeljünk a hazai erdőkben, parkokban élő fafajokra.

Karikázzátok be az igaz állítások betűjelét, és összeolvasva megismeritek a tiszafa régi nevét!

- a. A magyar erdőkben még az Alföldön is megél.
- ö. A piros színű magköpeny kivételével a fa többi része mérgező, amely az emberre és a páratlan ujjú patásokra (pl. lóra) veszélyes.
- b. A nevét a Tisza folyóról kapta.
- r. A páros ujjú patások – pl. szarvas, őz – különösebb mérgezési tünetek nélkül hántják a faj törzsét, rágják hajtását.
- d. A fa életkora elérheti az ezer évet is.
- c. Lombhullató, ősz végén erősen színesedő lombkoronájú fa.
- e. Kétlaki, mert azonos egyeden nyílnak a porzós és a termős virágai.
- ö. Épületfának is kiváló, Selmecebányán több lakóház gerendáját tiszafából faragták.
- f. Sudár, nyúlánk példányai elérhetik a 100 m is.
- g. Magyarországon a Magas-Bakony Tájvédelmi Körzetben él a legnagyobb állománya.
- h. Magját madarak és kissemlősök nem terjesztik, mert nem tudják a csőrükbe, szájukban szállítani.
- f. Fája nagyon nehéz, tömör.
- a. Díszfaként is ültetik parkokba, nyeléssel formára alakítható.

Megfejtés:

KÖNYV és újságcím, amelyben bővebben olvashatunk az év fájáról:

dr. Bartha Dénes: Magyarország fa- és cserjefajai

Természet Búvár című folyóirat 2010/6. szám

Természetkalauz sorozat, Fák

(Megfejtés: ördögfa)

A természetben ne hagyj mást magad után, csak a lábad nyomát, és ne vigyél el mást, csak az emlékeidet!